

Egyházközségeink életéből

BARTÓK-EMLÉKÉV

Ünnepeljünk együtt!

Ha körülnézünk az európai népek között, nagyon kevés olyan nemzet van, akinek volt olyan személyisége, aki összegyűjtötte a saját múltjának népzenejét, és így a magyar népdalkincs hungarikumként szerepel az egész világon.

Bartók Béla a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzője volt. Művészete nemcsak a magyar és az európai zenetörténet, hanem az egyetemes kultúra szempontjából is korszakalkotó jelentőségű.

Egyházközségünk, a Bartók Béla Unitárius egyházközség mely büszke, hogy a nagy zeneszerző nevét viselheti. Az emlékévet három egymásután következő vasárnap ünnepelte meg, melynek rövid ismertetőjét az alábbiakban közöljük.

2006. március 19., vasárnap 17 órakor Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos színművészek tartottak előadást Sorsunkhoz Harmóniát címmel Bartók Béla emlékezetére. Ezt követte a Baráti Kör Kórusának előadása.

2006. március 26., vasárnap 10 órakor az Is-tentisztelet keretében Pávai István népzene-kutató tartott előadást Bartók Béla erdélyi kapcsolatai címmel.

Ezt követte a Szinte Gábor festőművész által adományozott Bartók Béla-olajfestmény leleplezése. Egli Tibor orgonaművész Bartók-zongoradara-bokat játszott zongorán.

2006. április 2., vasárnap 10 órakor Bartók Béla emlékhangverseny volt Falvai Katalin zongoraművész, Jávorkai Sándor hegedűművész, Jávorkai Ádám gordonkaművész előadásában. Szabó András előadóművész elszavalta Illyés Gyula – Bartók c. versét.

További közreműködők: Palánki István, a Doro-gi Zrínyi Ilona Általános Iskola II. osztályos di-ákja furulyán Bartók gyermekdalaiból játszott, Sudár Annamária előadóművész, Illyés Gyula – Haza a magasban c. versét szavalta el,

Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos előadása

Pávai István

A Baráti Kör kórusa

Szinte Gábor, Egli Tibor, Rázmány Csaba

Sztankovits Béla – gitárművész előadása zárta a templomi ünnepséget.

Ezt követően a gyülekezeti teremben Pomogáts Béla irodalomtörténész megnyitotta Pécsi Dániel jelképtervező kiállítását – Bartók Béla útján címmel.

Falvai Katalin, Jávorkai Sándor, Jávorkai Ádám

A vendégeket és érdeklődőket fogadta és üdvözölte Rázmány Csaba püspök és Okos Márton az MVSZ részéről.

Léta Sándor lelkész

Bartók Béla-emlékévé

Pécsi L. Dániel, Pomogáts Béla, Rázmány Csaba, Okos Márton Béla

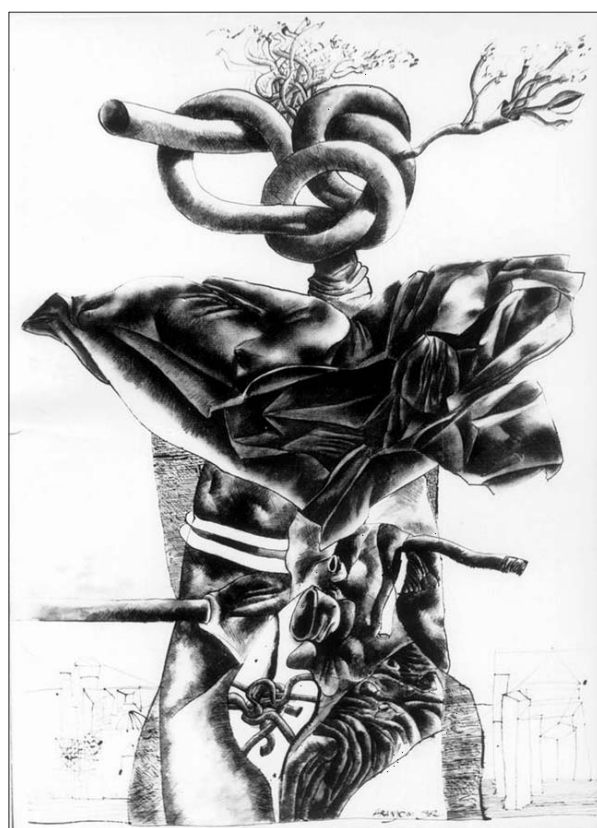
A Bartók Béla egyházközség vezetősége 2006. április 9-én, Rázmány Csaba püspököt 60. születésnapja alkalmából a templomban, a gyülekezeti közösségünkben köszöntötte. Kívánunk sok erőt és egészséget munkája végzéséhez, hivatása teljesítéséhez.

Isten éltesse!

Léta Sándor lelkész

Pécsi L. Dániel, Pomogáts Béla, Sudár Annamária, Szabó András, Sztankovits Béla

*Variációk egy Bartók-témára II.
(65x45 cm diófapác, kréta, papír)*

Emlék-istentisztelet a Havanna-Lakótelepen

Nagy és magasztosan szép eseményre gyülekeztek a hívek a pestszentlőrinci Havanna-Lakótelepi Unitárius Templomban 2006. február 5-én, vasárnap! A tízemeletes lakótömbök között megbúvó hangulatos kis templomban Bartók Béla, a nagy magyar zenetudós, a XX. század egyik kiemelkedően nagy egyénisége születésének 125. évfordulója tiszteletére rendeztek emlék-istentiszteletet. Az istentiszteleten megjelent Hámmori Tibor, XVIII. kerületi alpolgármester, aki egyben helyi önkormányzati képviselő és dr. Domaniczky Endre, a XVIII. kerületi Önkormányzat egyházi ügyekért felelős referense. Az istentiszteleten Szász Adrienne, a gyülekezet lelkésze és Szent-Iványi Ilona, a Dávid Ferenc Egylet elnöke szolgált. A szószéki szolgálatot Szent-Iványi Ilona látta el. Amint írtam, Bartók Béla 125 éve született és 60 éve, 1945 szeptemberében az Egyesült Államokban hunyt el emigrációban beteg. A nagyon hangulatos, és nagy művészi értéket képviselő műsorban közreműködtek a XVIII. kerületi Dohnányi Ernő Zeneiskola tanulói és a Vörösmarty Mihály Ének-Zene-Nyelvi tagozatos Általános Iskola és Gimnázium Családi Kórusa Csík Miklós karnagy úr vezényletével. A Dohnányi Ernő Zeneiskola növendékei előadásában hallottuk a Furu-lyaszó című Bartók-művet. Zongorán Kompos Dániel adta elő. Ugyancsak zongorán, de már Orgován Kinga előadásában hallottuk a Szonatina I.-II.-III.-t és Péter Rita részleteket zongorázott a román népi táncokból. A Vörösmarty Családi Kórus-Ének Együttes előadásában Liszt Ferenc Salve Regina, Mozart: Ave Verum (hiszen Mozart év is van, születésének 250. évfordulója alkalmából!) és Bartók-Bárdos Békefóhász című műve is felcsendült. Külön dicséret és köszönet illeti a

Pintér Csilla

Dohnányi Ernő Zeneiskola növendékeit. A felkészítő tanárokat, úgy, mint: Péch Zoltánnét és Tury Mihálynét. Az áradó zene mindannyiunk lelkét áthatva valósággal betöltötte a kis Unitárius Templomot! Nagyon értékes előadásban ismertetett meg bennünket – még ha csak vázlatosan is, hiszen egy ilyen nagy ember, mint

Bartók Béla igazi megismeréséhez a rendelkezésre álló rövid idő nem lehetett elég – Pintér Csilla, a Bartók Rádió főmunkatársa. Úgy érzem, hogy minden megjelent ezzel a rendezvényt is gazdagabb lett lélekben, hiszen Bartók Béla az egyetemes zenetörténet (nemcsak a magyar zenetörténet!) meghatározó egyénisége! Művészete még halála után is milliók számára hozza közelebb egymáshoz a Kárpát-medence népeit zenéjük, népzenejük által is segítve a népeknek egymás jobb

kölcsönös megismerését és megbecsülését, tiszteletét és talán megszeretését is, és ez óriási dolog! Az istentiszteleten tudtam meg, hogy ezzel az emlék-istentisztelettel kezdődik meg az Unitárius Egyházban egy ünneppsorozat Bartók Béla (aki 1916-ban tért unitárius hitre és a családjának is ezt a hitet választotta, hiszen egyik fia, ifj. Bartók Béla a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka volt hosszú ideig!) születésnapjára emlékezve. Az emlék-istentiszteletet állófogadás követte, ahol mód nyílt arra, hogy a hívők kötetlen beszélgetés során megbeszéljék többek között a látottakat, hallottakat is. A nagy és magasztos művészi élményért ezúton mondok köszönetet a szervezőknek, a lebonyolítóknak, a rendezőknek és minden közreműködőnek.

Halász István
Pestszentlőrinc, 2006. február 5.

A gyülekezet

Bartók Béla **zenéje a** **pestszentlőrinci** **Unitárius Templomban**

*Templomunkban a zene tölti be most a teret,
hirdetve a szépséget, nemesíti a lelket,
gyűjt fényt a szívekben, andalít minden embert!
Ringat, tesz nemesebbé felnőttest és gyermeket!*

*A zene igazi csodaszerep, mert szépségflastrom!
Gyönyörű gondolatok bölcs dallamsorokon!
Benne nincs ellenség, csak szépség felsőfokon,
s ez ihlette a most leírt hála-verssorom!*

Halász István
Pestszentlőrinc, 2006. február 5.

Tudósítás a kocsordi gyülekezet utóbbi két hónapjáról

Szép, nagyon szép decemberünk volt Kocsordon. Mikulás és karácsony között, mint minden évben, két héten át készültünk egymás számára emlékezetessé tenni Jézus születését. Feleségem segítségével adományokat gyűjtöttünk ajándéksomagra, hogy gyermekeinknek a templomban adhassuk az első ajándékokat. Szerepeket, versikéket osztottunk, hogy ajándékosztás előtt elszavalhassák a templom hatalmas karácsonyfája alatt.

Majdnem mindenik hitoktatásban részesülő növendék szavalt. Köztük évről évre nő a kisebbségek száma. Az arányok változását tudomásul véve, hálát adunk Istennek, hogy a kisebbség unitárius része bekapcsolódik egyházi életünkbe. Próbálunk is megtenni minden tőlünk telhetőt érdeklődésük megnyeréséért.

Karácsony estéje azon ritka alkalmak egyike, amikor a templom megtelik. Fehéren köszöntött ránk az ünnep. Sok fáradtságot okozott a járdák tisztántartása és sok örömet a nagy, tiszta fehérség. A templomot csak éppen az ünnepekre kaptuk vissza, mintegy kölcsön az építőktől. Mintha bent is havazott volna, a falak hófehérek. Sokan voltunk, mégse látszott meg senki lábnyoma az újonnan burkolt padlón.

A kisebbségek bekapcsolódásáról még az ifjúság is írt. Varga Gusztáv elővezette világtalannak született, de már rég konfirmált unokaöccsét, Csabát, akivel furulyaszámot adott elő. Lukács evangéliumát idézte az előadásuk a kis Jézust tilinkószóval üdvözlő pásztorokkal. Mi, unitáriusok tudjuk a legjobban, hogy Jézus igazi világossága lelki, és azt a vakok is látják. Olykor a látóknál is jobban.

December közepén, az ünnepi készülődések közepén, pontosan 16-án, pénteki napon történt meg az egyház idei legnagyobb beruházásának, felújított templomunknak és papi lakásunknak az átadása. Csak egyházunk képviselői, a vállalkozók és a műszaki ellenőr, meg a helybeli önkormányzat vezetői voltak jelen, és vették számba a nagyszerű megvalósítást. Az önkormányzatnál volt a

gyülekező. Utána helyszíni szemle következett a templomnál és a papi laknál, majd a tárgyalás és a dokumentumok aláírása újra az önkormányzatnál történt. Ennek végeztével a polgármesteri hivatal kínálgodással is kedveskedett vendégeinknek.

Tűlzás lenne azt állítani, hogy gőzerővel, de a munka még azóta is folyik. Az uniós támogatásra alapozott költségvetés még a felújításokat se mind foglalta magába, hiszen főként, vagy jórészt a fejlesztéseket célozta meg. A már említett padlóburkoláson kívül modern központi fűtést építettek be az épületbe, ill. 75 m hosszú járdát építettek betonkockákból az egész épület köré. A felújítás rendjén a templom új külső vakolatot kapott, új tetőszerkezet került a papilak felére, másik felére csak új héjazat. Az egész papilak + gyülekezeti terem és iroda teljesen új mennyezetet kapott és szakszerűen alászigetelt, új padlózatot. Ez 110 nm alul és felül is 110. Az 50 m.h. utcafronton kicserélték a korhadt léckerítést. Ahogy mondják, úgy nézünk ki, mintha skatulyából húztak volna ki. Sisakját kivéve a torony kívül is, belül is teljesen megújult.

Volt (van) felújítás, ami mégis kimaradt a költségvetésből, ez a villanszerelés, amit híveink társadalmi munkában végeznek (még nincs kész), mint az építők utáni többrendbeli takarítást is. Ennek legjelentősebb része a szemét elhordása volt, amit Dobos László gondnok atyánkfia gépei végeztek el. Folyamatban levő munka az asztalosmunkák felújítása és mázolása. Harmadával már Isten jóvoltából megvagyunk, ez saját erőből. Ez egymaga is akkora kiadás, amit nem minden évben tud a gyülekezet vállalni. Besegített a kanadai testvérgyülekezetünk, támogatást szavazott meg az önkormányzat is és a főtisztelendő Elnökség. Az utóbbi viszont a Heltai Kft. fogja adminisztrálni, reméljük, hatékonyabban, mint ahogyan mi tudnánk. Elsődleges szempontnak kellene szerintünk tekinteni, hogy az április 22-re kitűzött, Kocsordra kihelyezett EKT-i gyűlés illetve templomszentelés alkalmával a munkálatokat befejezhessük.

Ny. L.

Gondolatok templomba menet

Hideg reggelre ébredtünk február első vasárnapján. Sietős léptekkel indultam az istentiszteletre. Nagyon megörültem, mikor előbukkant templomunk fehér tornya a környező háztetők mögül.

Az utcába érve messziről látszott az évszám a bejárat felett, ugyanúgy, mint máskor: 1910. Ebben az évben épült a templomunk. Ez az évszám nagyon sokat jelent számomra más szempontból is. 1910. február 5-én született a Székelyudvarhely megyei Kiskedében a nagymám.

Aznap éppen február 5. volt, így színesebb, de fájóbb lett az emlékezés. Ő kísért el első hittanórámra, és a sikeres főiskolai felvételi vizsgánál is jobban örült annak, amikor konfirmálhattam Kelemen Miklós tiszteletes úrnál 1975 augusztusában.

A 2006-os esztendő több szempontból is mérőföldkő egyházközségünk életében. Harminc évvel ezelőtt 1976 januárjában szórványegyház lettünk, gyülekezetünk megfogyatkozott lélekszáma miatt. Kevesen maradtunk akkor, de erős hittel, tenni akarással, élni akart a kicsiny gyülekezet. Néhai

gondnokunk, Hetényi Sándor és presbitereink dr. Benczédi Ferenc, Elekes Lajos, dr. Erdős Mihály, dr. Ormos Jenő anyagi támogatása és állagmegőrző tevékenysége nyomán sikerült elvégezni a legfontosabb asztalosmunkát, az ablakok beüvevezését. Dr. Benczédiné Gabi néni függönyökkel, édesanyám és nagymamám szöttesekkel díszítette az imatermet.

Édesapám kerítést festett, mindenki ott segített, ahol tudott. Néhai énekvezérünk, dr. Jakab Jenőné, Márika néni a pénztárosi és presbiteri teendők ellátása mellett vendégszeretetének minden melegevel fogadta a templomunkban havonta egyszer istentiszteletet tartó lelkészeket és kísérőiket. Hetényi Sándor bácsi halála után dr. Erdős Mihály lett a gondnokunk. Legfőbb életcélja az volt, hogy közösségünk élére állandó lelkész kerüljön, így gyülekezetünk újra önálló egyházközség legyen.

Kiss Mihály tiszteletes úr és családja 1986. június 16-án érkezett városunkba. Ez újabb mérföldkő, újabb évforduló egyházközségünk életében. Húsz év távlatából is emlékszem, az első istentiszteletre, amit tartott. Elmondta nekünk, hogy vett búcsút a Küküllőtől, a fehérre meszelt templomtól, a barátoktól. Búcsút intett a szülőföldnek, mert Erdős Miska bácsi szavai nyomán tudta, hogy van valahol Magyarországon, az alföldi rónák közepén egy kicsiny, elárvult gyülekezet, ahol nagy szükség van rá, és várják.

Az elmúlt húsz évben lelkészi munkája eredményeként ismét rangja van az unitárius vallásnak városunkban. Gyülekezetünkről elismeréssel nyilatkozik városunk vezetőitől kezdve, az utca emberéig mindenki, és nem kérdezik többet, milyen szektához tartozunk.

Középiskoláinkban egyre több fiatal írja be órarendjébe az unitárius hittanórákat, és konfirmációk alkalmával büszkén tesz tanúbizonyságot valásunkról.

Olyan közösség lett a miénk, ahol nemcsak hitből, hanem emberségből is nagyon sokat kapunk. Odavihetjük örömünket, bánatunkat, de még a szürke hétköznapi történéseit is. Az istentiszteleteket követő beszélgetések során a tiszteletes úrra és családjára mindig számíthatunk. Meghallgatnak, tanácsot adnak, segítenek megoldani magánéleti problémáinkat.

Az egyházközségi épületek renoválása során nem kímélte anyagi és fizikai erejét a család. Munkájuk nyomán befejeződött az imaterem, a templomtorony, a lelkészi, kántori és harangozó lakrész, valamint a temetői csőszház teljes felújítása. Új tető és ereszcsonna védi az épületeket, megújult a bejárati ajtó, befejeződött az elektromos hálózat és a fűtésrendszer teljes felújítása. A harangozó lakrészben minden a tiszteletes úr kétkezi munkáját dicséri, a lerakott padló valamint a nyílászárók festése is. Megújult épületeink adnak ott-hont hagyományos rendezvényeinknek. Már 12 éve minden nyáron a mi templomunkban ad hangversenyt a helyi zeneiskola fuvolatábora. 2005 októberében gyülekezetünk meghívására Szenthelyi Miklós nemzetközi híró hegedűművész adott jótékonysági koncertet a Fehér-Nyikó menti árvízkárosultak megsegítésére.

Egy dolgos esztendő véget ért, és tiszteletes úr tovább tervezi a jövőt. Új párnasor kerül a templom padjaiba, megújul a templomaljzat, és megújulnak az ablakok. 2006 nyarán egy kanadai gyülekezet látogat el hozzánk, szeptemberben újabb jótékonysági koncert lesz. Miért teszi mindezt a tiszteletes úr?

Tamási Áron szavaival élve „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Valahányszor a templomunkban ülünk, majd az istentiszteletek befejeztével a lelkészi lakás ebédlőasztala körül, otthonra talál olyankor a lélek. Beszélgetünk családjunkról, munkánkról és Erdélyről. Nagy utat teszünk meg gondolatban, térben és időben egyaránt. Nem az a fontos ilyenkor hol jár a lelkünk, az alföldi rónák felett, a Küküllők vagy a Fehér-Nyikó mentén, vagy fenn a Hargitán – otthon vagyunk.

Kiss Mária
Hódmezővásárhely

Variációk egy Bartók-témára III.
(65x45 cm diófapác, kréta, papír)

Debreceni hírek

A parókia tűzfalát kidöntő tavaly májusi vihar állandó gond forrásává vált, azóta is ott tátong a városra az unitárius épület padlása. Az állagromlás arányos a javítás nélkül eltelt idővel. Ami változott: ma tisztábban látunk. A számunkra nagyon előnyös szerződés, mely a tűzfal visszaépítése, a tető javítása és az utcára néző homlokzat szépítése lett volna, jóformán érvényét veszítette azáltal, hogy az azt aláíró céget felszámolták. Ez február eleji hír. Ettől kezdve az Egyház Elnöksége, a jogász, a debreceni lelkész és gondnok mindennapjai: mégis forrást teremteni a sokáig már nem halasztható javításokra. A tűzfal mellett a mélység növekszik (kép). De reménykedünk és ezért nap mint nap teszünk: éberséggel, kérvények írásával...

Az egyházközség ebben az időszakban is élte normális lelki életét. Rendezvényeink inkább az év második felében lesznek. (Ennek kőkemény logikája: a pályázati kiírások és a támogatások az év második felére érkeznek meg általában). Az év első harmadában szokásos egyházközségi közgyűlésen gondnokunk, Geréd László szemléletváltásra invitált. Mint mondta: egy zárszámadás: számadás, a költségvetés: tükör. Mint, ahogy rólunk is beszél, hogy mire költünk: a kötelező számlákon felül: internetre, kábeltévére, ruhára, mozira, színházra és...egyházunkra – úgy árulkodik az egyházköz-

ségről az, hogy mi fontos számunkra: akarnak-e s fordítanak-e szeretetvédelemre, diakóniai célokra (betegek meglátogatása, kiszolgáltatottak támogatása) és a lelkész továbbképzésére? Az egyházközség anyagi gondjai a viharokart követően felszínre kerültek. Két lehetőség áll előttünk: szemléletváltás, vagy a rendszerváltás előtti kényes helyzetbe kövültség passzivitása. Mi reménykedünk, s ezért rendszeresen igyekszünk tenni is: kapcsolatfelvétellel és kapcsolatok ápolásával.

Áprilisban két unitáriustól búcsúztunk el Debrecenben. Az Aranyos mentéről Debrecenbe származott id. Rozsos Ferenc adta vissza lelkét teremtőjének. Rábízta magát arra, Aki földi életének is gerince volt, s szavai szerint a betegségnél is nagyobb hitet adott. Imádsággal ajkán távozott e világból. Április 2-án búcsúztunk tőle.

Mély döbbenettel vettünk búcsút ifj. Bajor Jánostól, egykori debreceni lelkész fiától, aki életének 60. évében hirtelen eltávozott közülünk. Egyházközségünk oszlopos tagja hónapok óta küszködött betegségével, de a rák megfékezhetetlen terjedése magával ragadta életét. Ám húsvéti gondolataink is megerősítik bennünk, Istenben tovább él. Isten adjon halottainknak örök nyugodalmat, s az itt maradóknak az emlékezés békességét!

Élet és halál, születés és elmúlás összetartoznak. Így van ez a gyülekezeti életben is: örömmel adunk hírt gyarapodásunkról. Két keresztelőn is részt vehettünk idén. Januárban adtunk hálát Petrás László testi és lelki egészségéért, aki második fia szüleinek. Húsvétkor pedig a Siménfalváról származó Forgács család legfiatalabbjaként érkezett közénk Jázmin Boglárka. Gyülekezetünk legifjabb tagjai így gyarapodnak: immár a három éven aluliak száma 12!

Isten adja, hogy testben és lélekben jól gyarapodjanak, családjuk és közösségünk örömeire, Isten dicsőségére! Ők életünk őszinte reménységei!

Hát így állunk a reménységgel, ilyenkor, késő tavasszal.

Miklósi-Vári Katalin

Negyedév Debrecenben

Debrecen legnagyobb gondja a májusi vihar által felszínre hozott „tető-probléma”. Október óta szaladunk a kiadott – leírt és elhangzott ígéretetek után, eredmény azonban nincs. A leomlott tűzfal a májusban rögzített formában szembesült a téllal. S most már az állagromlás is tény. A parókia tetőszerkezetének felújítását szerződésben ígérő cég megszűnt. A lyuk, a gond maradt.

De ettől függetlenül egyházi életünk megy tovább, sőt, mintha kompenzálná is az előbbieken vázolt reménytelenséget, pörög az élet.

Az egyházközség vezetősége az erdélyi és magyarországi társ-gyülekezetekkel tartott és ápol

kapcsolatokban látja a növekedés egyik erős lehetőségét. Ezért az elmúlt időszakban az olthévízi gyülekezettel építgetünk kapcsolatot: november 19-én szeretetvendégségünkön Török István, olthévízi lelkész és családja volt nálunk.

Advent minden hétvégéjén tartalmas programokkal készültünk szellemileg, lelkiekben a karácsony ünnepére: december 4-én a nagyváradi Talentum együttes közreműködésével zenés istentiszteletet tartottunk. Majd a miskolciakat láttuk vendégül, József Attilára emlékeztünk.

Karácsonykor átléptük a gyülekezet létszámában a lélektani 100-as lélekszámot. S ennél még

nagyobb öröm volt, hogy 17 karácsonyi csomagot oszthattunk ki.

A január a vízkereszt-i országgyűlésre emlékezés, számvetések és az ökumenikus imahét időszak. Jó, hogy a saját vallásunkban való megerősödés megelőzi az ökumenikus imahetet, így könnyebb lélekkel viseljük, hogy a keresztények együtt imádkozásához meghívást nem kapunk. Lelkésünk mégis jelen volt a debreceni imaalkalmakon. Most is, mint korábban, az evangélikus

templomban tartott istentiszteleten kaptunk helyet a liturgiában. A határ túloldaláról idén is kaptunk meghívást. Miklósi-Vári Katalin a Szatmárnémeti közelében levő Kiskolcson végzett szószéki szolgálatot az ott rendezett imahéten.

Nagy gondunk azonban marad: kétségbeesetten keressük a viharkár rendezésének lehetőségét.

**Geréd László
gondnok**

Beszámoló a Duna-Tisza közti Unitárius Szórványegyházközség életéből

A Duna-Tisza-közi Szórványegyházközségben a szokott mederben zajlott az egyházi élet.

Okulva, hogy a posta a karácsonyi istentiszteleti meghívókat csak az ünnep után három nappal kézbesítette ki, most a húsvéti ünnepek előtt már két héttel postára adtuk a meghívókat, melyek időben el is jutottak híveinkhez. A jó idő ellenére az istentiszteleten kevesen voltunk. Többen jelezték, hogy az ünnepeket erdélyi rokonaiknál töltik el.

A húsvéti ünnepeket megelőzően a lelkész feleségével és Szalontainé Kisgyörgy Zsuzsanna szórványgondokkal részt vett és ünnepi beszédet mondott március 26-án a veresegyházi Szent-Margitán felállított „Engesztelés Keresztje” alatt tartott ökumenikus istentiszteleten.

Április 2-án jelen volt a Bartók Béla-émlékhangversenyén.

Április 8-án feleségével és a Szalontai család társaságában részt vett főtisztelendő Rázmány Csaba püspök úr születésnapjára köszöntésén és rövid felkösztető beszédet mondott.

Örvedtetesen véget értek az Unitárius Értesítő és az Unitárius Élet „Mutatójával” kapcsolatos, METEM-mel folytatott egyeztető tárgyalások. Így a „Mutató” az idei könyvnapra megjelenhet.

Kelemen Miklós

Variációk egy Bartók-témára III.
(65x45 cm diófapác, kréta, papír)

Betekintés a Miskolci egyházközség életébe

Minden új naptári év kezdete jó alkalom arra, hogy számvetést tartsunk. A Miskolci Unitárius Egyházközségben ilyen önértékelésre, visszatekintésre került sor január 29-én, amikor gyülekezetünkben év eleji, rendes közgyűlést tartottunk. Az egyházközség önállóvá válása óta ez volt az első olyan alkalom, amikor a közösség tagjai közösen tekinthettek vissza az elmúlt évre és értékelhették ki azt.

Örömmel állapítottuk meg, hogy kis egyházközségünk eredményes, jó évet zárt. Az elmúlt időszakban gyülekezetünk létszáma megnőtt. Részint az Erdélyi Unitárius Egyház lelkeszei által összegyűjtött és rendelkezésünkre bocsátott címlista volt segítségünkre, melyért ez úton is köszönetet mondunk, részint saját hirdetéseink, folyamatos érdeklődésünk hozta meg gyümölcseit. Istentiszteleteinken minden alkalommal szép számban vagyunk jelen, a templomlátogatás aránya a szórványközösségek lelkesedését idézi. Az istentisztelet közötti időszakban látogatással, telefonon keresztül tartunk kapcsolatot.

Továbbá örömeinkre szolgál az is, hogy a Miskolcon élő unitáriusok mellett egyre többen kapcsolódnak be a közeli és távolabbi településekről is, így Kazincbarcikáról, Edelényből, Mezőkövesdről, Tiszaújvárosból, Egerből, Gyöngyösről, Ózdról és Sárospatakról. A nagy távolságok ellenére unitárius testvéreink áldozatot vállalnak és lehetőségeik szerint jelen vannak az istentiszteleteken, a hitéleti alkalmak lelkes résztvevői. A legtávolabbi, szintén egyházközségünkhöz tartozó városban, Szolnokon a múlt évben eredménytelenek maradtak hittestvéreink felkutatására irányuló próbálkozásaink. Az elmúlt hetekben azonban sikerült felvenni a kapcsolatot a szolnoki református egyházközség vezetőivel, akik ígéretet tettek arra, hogy segítenek kapcsolatba kerülni azokkal az unitáriusokkal, akik Magyarországra való áttelepülésüket követően egyházközségüknél jelentkeztek és azóta is oda járnak istentiszteletre. Az illetékesek segítségére számítva reméljük tehát, hogy a

közélejtőben sikerül megtalálnunk azokat az unitáriusokat, akik egy majdani gyülekezet magvát fogják épezni.

A „szomszédos” unitárius gyülekezetek közül a hozzánk legközelebb eső Debreceni Egyházközséggel állunk kapcsolatban. A két gyülekezet közötti szoros köteléket nemcsak megtartani, hanem erősíteni szeretnénk. Ennek szép példája az a látogatás, amelyet a múlt év végén tettünk debreceni testvéreinknél. Meghívásukra december 10-én adventi találkozóra került sor, amely alkalommal lehetőség nyílt egymás vizionálására, új kapcsolatok kialakítására, örömeink és gondjaink megosztására. Gyülekezetünk tagjai az év első felében szeretnék a találkozás egy új lehetőségét megteremteni, s ezáltal viszonzni a debreceniek kedvességét.

Helyi szinten igyekszünk kapcsolatba kerülni a más felekezeti testvéreinkkel is. Ebbéli igyekezetünk egyik konkrét megnyilvánulásaként ősz óta a négy nagy felekezet mellett mi is részt veszünk a kórházi lelkigondozói munkában. A megyei kórház alkalmazásában szolgáló lelkészekkel együtt, heti rendszerességgel különböző osztályokon segítünk a betegek és hozzátartozóik lelkigondozásában. Szolgálatunk mindenek előtt a beteg ember lelki segítségének érdekében történik, de a kórházban való jelenlét jó alkalom más unitáriusok megtalálására, illetve egyházunk, hitelveink minél szélesebb körben való ismertetésére is.

A jövőt tekintve minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy az elmúlt év tanulságait szem előtt tartva gyülekezetépítő munkánkat tovább folytassuk. Ez egyrészt az északkelet-magyarországi régióban élő, eddig meg nem talált unitáriusok felkutatását és gyülekezetünkbe való bevonását, másrészt a gyülekezeti alkalmak gyakoribbá tételét jelenti. Számunkra minden egyes ember megtalálása, minden gyülekezeti alkalom megszervezése sikernek számít, s ilyenkor mindig Istennek adunk hálát gondviselő segítségéért.

Lakatos Csilla

Így élünk és dolgozunk Füzesgyarmaton és a Gyula és környéke szórványgyülekezetben

Nehéz télből nehezen tavaszodtunk, a farsang végével elindultunk a húsvéthoz vezető utunkon, és az eleven egyházközségi életet nem akadályozta semmilyen rossz idő.

Február 24-én Varga Zoltán, a megyegyűlés elnöke összehívta a megyei történelmi egyházak vezetőit, hogy a jövőről beszéljünk, az egyházaink szerepéről a tavaszi megyei életben.

Február 25-én Szarvason egy csodálatos ünnepen vettünk részt, és képviseltük szolgálatunkkal egyházunkat a kommunizmus áldozatainak emlékére állított kopjafa felavatásán.

Február 26-án a Borostyánkert Idősek Otthonában tartottunk élménytelit farsangbúcsúztatót,

délután pedig gyulai szórványunkban indítottuk el a Húsvétra előkészítő „nagybőjtöt”.

Március 9-én Sarkad városában tartottunk nőket köszöntő ünnepséget, ahol felkérésre feleségemmel hosszabb énekes műsort mutattunk be, egyházközségünk jó hírnevét öregbítve.

Március 11-én hangos volt a templomunk és környéke, mert akkor vette fel a Magyar TV az ifjúsági műsorunkat, amely 15 hittanosunkat tette az izgalom mellett nagyon boldoggá. Ezt az adást a Nemzeti Ünnepek délutánján láthatták a nézők. Sikeres misszió volt ez is az Egyháznak.

Március 15-én részt vettünk a városi ünnepségen, ahol a gondnokunkkal koszorúztunk.

Március 24-én emlékezetes Bartók-ünnepséget tartottunk, amit a városi Tv felvett és le is adott többször. Városunk egyetlen Bartók-megemlékezését az unitáriusok tartották eddig!

Március 26-án a Borostyánkert Idősek Otthonában volt nagybőjti istentiszteletünk.

A következő időszak a Passió-előadásra készülődés jegyében telt el az ünnepi készülődés mellett. Közben elkészültek az új, dupla üvegezésű templomablakok, amelyeket a tavasz folyamán fogunk beszerelni helyükre, hogy a nyári búcsúra szép legyen a templomunk.

Március 27-én Bélmegyeren eltemettük egyik nyugdíjas társunk kedves párját, Márkus Lőrinc, Karcagon született református testvérünket, aki váratlanul hunyt el 64 éves korában. E szertartás az első volt Bélmegyeren, amelyen nagyon sok végzettségtevő jelent meg.

Március 31-én Füzesgyarmaton, az Új Temetőben eltemettük özv. Nagy Györgyné Kacsó Erzsébetet, az erdélyi Nyáradremetén született, 85 évet élt római katolikus testvérünket.

Április 1-jén Kocsordon részt vettem az egyházi gazdasági bizottsági vizsgálaton. Ugyanezen a napon a lelkészne hittanosainkkal részt vett a városi Húsvét-előzetes családi napon, és a műsorban is felléptek, és sikeresen szerepeltek versekkel és énekekkel.

Április 2-a egyéni és közösségi életünk nagy élménye volt. Debrecenben, az új Kölcsey Művelődési Központban mintegy 1000 érdeklődő jelenlétében avatták lovaggá szerény személyemet. A Nemzetközi Szent György Lovagrendtől kaptam ezt a felemelő kitüntetést és megtiszteltetést a magyarságért, az egyházért, a közösségteremtésért végzett munkám elismeréseként. Városunkból híveink, barátaink, a polgármesterrel együtt, Bélmegyerről, Mezőkovácsházáról, Békésről, Debrecenből közel 40 érdeklődő osztott az örömnünkben. A Városi TV felvette az avatási szertartást és az Ünnepek alatt többször leadta műsorában.

Április 8-án Budapesten, a Bartók Béla Egyházközség tanácstermében köszöntöttük Egyházunk Főpásztorát, Rázmány Csaba püspökünket 60. születésnapja alkalmából.

Április 10-én Debrecenben eltemettük a Küküllődombón, Erdélyben született id. Székely István, 89 évet élt unitárius testvérünket. A család kérésére végeztük mi a szertartást.

Április 11-én Bélmegyeren húsvéti teadélután tartottunk unitárius szertartással. A számos jelenlévő érdeklődéssel hallgatta a lelkész-házaspár előadásában az unitárius Passiót.

A Városi Karácsony nagy sikerén felbuzdulva, betanultuk a Péterffy Gyula-átdolgozta unitárius Passiót a katolikus és református lelkész, a Népdalkör és nyugdíjas, valamint gyülekezeti énekeseink segítségével. Április 13-án a helyi és szeghalmi katolikus templomokban, április 14-én a reformátusoknál és az unitárius templomban adtuk elő nagy élménnyel és jó visszhangot keltve: az unitárius Passió, mint ökumenikus Passió!

A TV-nk ezt is felvette templomunkban, és Húsvét másodnapján már másorra is tűzte.

Április 27-én folytattuk a sikeres irodalmi estek sorozatát. Ez alkalommal Gyóni Géza tragikus életét ismerhettük meg és hallhattuk adyendrés, gyönyörű verseit.

Április 28-án Nyitrai Levente, kocsordi lelkész mellett – az ő kérésére – segédkeztem Budapesten, a Rákoskeresztúri Új Köztemetőben unitárius szertartást végezni.

Április 29-én megkezdjük az anyák napja ünnepeket mintegy másfél száz nyugdíjossal, ahol énekeseinkkel és versmondóinkkal szép műsorral köszöntöttük az Édesanyákat.

Április 30-án tartottuk a gyermekistentiszteletet, amelyen Kovács Gréta és Zs. Nagy Sándor hittanosok végezték a szolgálatot. Szeretvendégség és tombolázás zárta ezt a kedves délutáni alkalmat is a gyermekeink határtalan öröme.

Május is tele lesz szebbnél-szebb alkalmakkal. Legalább még négy alkalommal és helyen tartunk Édesanyákat köszöntő ünnepet. Közben készülünk Pünkösd ünnepére. Aggódó féltéssel követjük vizsgázó gyerekeinket, unokáinkat. Terveink közt szerepel most is a nyári alföldi búcsú után közös kirándulással eljutni a szejkői találkozóra, Székelyudvarhelyre.

Álmainkban, terveinkben segítsen meg a Mindenható és adjon ragyogó napokat. **B. L.**

HIBAIGAZÍTÁS:

Az Unitárius Élet 2005. szeptember-októberi havi száma 9–10. oldalán megjelent két egymástól független írás: Kelemen Lajos naplójának közzététele (amelyiknél nincsen szerző feltüntetve) és Kelemen Lajos élete és munkássága (amelyiknek szerzőjeként Kiss András ny. levéltáros van feltüntetve). Mindkét cikk szerzője Sas Péter művelődéstörténész, a cikkben említett levéltári kutatómunka elvégzője és félreértés folytán jelent meg más neve alatt, ezért az érintettektől elnézést kérünk.